

:: Izhaja vsak petek dopoldne. ::

Naslov: TRST - TRIESTE

CASELLA CENTRO 37

:: all pa: Via Imbriani 9/III. ::

—oOo—

Izdaja: konsorcijski MALEGA LISTA

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

«MALI LIST» - Trieste - C. Corr. T.

CEJSKO KNJIZICA (Dr. F. LJUBLJANA (JUGOSLAVIJA))

Odg. urednik IVAN PRESEL

Mali koledar.

Petek, 23. julija: Apolonij, Liborij. — Sobota, 24. Kristina, Roman. — Nedelja, 25.: apostol Jakob (Radoslav). — Ponedeljek, 26.: Ana, Valent. — Torek, 27.: Natalija. — Sreda, 28.: Nazarij, Viktor (Zmagoslav). — Četrtek, 29.: Marta, Beatrika. — Petek, 30.: Julita.

MALE NOVICE

Nezgoda pri delu.

Št. 29. «Malega lista» z dne 16. julija je bila zaplenjena radi članka z naslovom «Sežanska podprefektura». Dekret, s katerim je bil list zaplenjen, pravi, da članek «Sežanska podprefektura» vsebuje kritiko, ki ni ravnodušna (non equanime) in sodbe, ki niso spoštljive za gosposko (giudizi non riguardosi per l'Autorità), vsled česar bi lahko razburjal duhove z nevarnostjo za javni red.

V današnji številki smo ponovili nekatere stvari izpušivši seveda razpravo o sežanski podprefekturi. Citatelje in naročnike prosimo potrpljenja in vstranosti.

Smrt pisatelja.

V nedeljo 11. julija je umrl v Ljubljani starosta slovenskih pisateljev, dr. Fran Detela. Rodil se je 3. decembra 1850. v Moravčah na Gorenjskem. Gimnazijo je študiral v Ljubljani vedno kot odličnjak. Na Dunaju se je pripravil za profesorski stan in tovariševal v društvu «Sloveniji» mnogim slavnim možem. Za profesorja je služil v Hernalsu in Dunajskem Novem mestu. Potem je prišel za ravnatelja na gimnazijo v dolensko Novo mesto. L. 1906. je stopil v pokoj. Spisal je veliko povesti in nekaj dram. Vsi njegovi spisi so zašeljeni s šaljivostjo in satiro, pa tudi z dobrimi nauki (Malo življenje, Prihajač, Tujski promet, Svetloba in senca, Pegam in Lambergar itd.). Detela je bil mož krščanskega prepričanja in vzoren tudi v zasebnem življenju. Narod ga ohrani v blagem spominu. Naj počiva v Bogu!

Ljudsko štetje.

Leta 1921. je bilo ljudsko štetje. Sedaj so izšle statistične tabele o prebivalstvu Julijske krajine. Skupno število prebivalstva je padlo. Leta 1910. je bilo v teh krajih 948 tisoč 525 ljudi, leta 1921. pa 919.987. Padlo je torej za 3%. Dvanajst ljudi so našli starih čez 100 let, 39 jih je bilo starih čez 95, a čez 90 je bilo 238. Po občevelnem jeziku našteva statistika Hrvatov 92.800, Slovencev 258.944, Nemcev 4185.

Sleparski tičl.

Ivan Alberini iz Benetk in Lojze Monguidi iz Milana sta hodila po Trstu in po Reki nabirat oglase. Govorila sta, da izide na dan reškega velesejma poseben časopis in da bodo ti oglasli vsem trgovcem koristili kar se da. Nabrala sta od bank in podjetij velike svote naprej plačanih oglasov. Sedaj so jih v Reki vtaknili v špekamro, ker sta sleparila. Trgovci ne pustite se odirati od postopačev!

Bolgarija in Rumunija.

Ti dve državi se grdo gledata. V mirovni pogodbi je Rumunija dobila deželo Dobrudžo ob izlivu Donave v Črno morje. Na tisti meji so baje sedaj začeli bolgarski četniki napadati rumunske straže; oni pa vračajo mlo za drago. Države Male entente se bodo kmalu spet sestale na posvetovanje in pritiskale na Bolgarijo zaradi obmejnih nemirov, ki jih četniki povzročajo.

Kipar.

France Gorše, učenec slavnega Meštroviča se je naselil v Trstu in ima svoj atelje v ulici Bartoletti 3.

Zemeljski plaz uničil kmetijo

Cela vas v nevarnosti.

Letošnje dolgotrajno deževje imelo je hude posledice za vas Pečice nad Ponikvo v Sloveniji. O tem poročajo časniki:

Dne 14. julija okrog 13. popoldne se je usul kakih 50 m širok plaz čez poslopja zakoncev Franca in Rozalije Slemenšek, p. d. Mihelaka v Pečicah. Uničil jima je nov vinograd s kakimi 4000 trsi, strli zidano stanovanjsko hišo, da je zdaj kup razvalin, uničil marof (gospodarsko poslopje) z mlatilnico, slamoreznico in vsem kmetijskim orodjem, zasul kapelo Matere božje, prenovljeno pred 2 letoma, uničil velik sadonosnik mladih dreves, polnih zelenega sadja, podsul in ubil 2 vola, kupljena par dni prej za 9000 Din., pokopal nov kozolec s senom in vozovi vred, uničil klet z vinom in jabolčnikom ter sodov za 100 hl, razrval do 3 orale rodovitne zemlje in zasul občinsko cesto s prstjo 4 m na debelo.

Pogled na te razvaline je strašen. Trsi in drevesa ležijo križem, polomljene strehe štrlijo iz zemlje, podrta kapelica se komaj vidi iz zemlje. Ljudje prihajajo od vseh strani in s solzami v očeh zapuščajo kraj nesreče. In vse to se je zgodilo v 2 minutah.

Nevarnost plaza so sicer opazili že

pred tednom, toda vse je sodilo, da plaz vzame kvečjemu vinograd in hišo; nihče ni pričakoval, da bo plaz tako širok. Dne 14. julija je nevarnost postajala čedalje večja. Začeli so izpraznjevati hišo, jo razkrivali, da rešijo vsaj opeko. Delali so domači in sosedje. Med razkrivanjem pa začne tramovje pokati, delavci zbežijo, zemlja se zgane in v par trenutkih uniči, kar doseže.

Vsa vas, ki šteje 4 hišne številke, je zatrepetala groze, ker ljudje sodijo, da je v nevarnosti vsa vas. Razpokline so se pojavile že pred dnevi na sosednjih poslopih, znamenja na bližnjih vinogradih kažejo nove plazove. Vas je prislonjena h gori, na kateri so deloma vinogradi, deloma hoste. Gora obstoji iz laporja, ki ga pokriva ilovica. Deževnica poteka ilovico in povzroča plazove.

Razen Slemenška sta oškodovana dva posestnika, katerima je plaz vzel dele vinogradov, in eden, ki je ob lep kos sadnega vrta. Vsa vas je prizadeta zaradi nerabne ceste, po kateri je dovažala poljske pridelke. Gospodarstvo Franca Slemenška pa je naravnost uničeno. Brez izdatne tuje pomoči ne more obdelovati ostalega mu posestva, ne preživiti svoje družine.

Velikanske poplave v Jugoslaviji

Letošnje zgodnje poletje ni bilo poletju nič prav podobno. Po raznih delih sveta so bile hude nevihte, plohe in poplave. V Jugoslaviji so silno trpele dežele ob velikih rekah. Najhujši sta bili Drava in Donava. Predno je deževje konec vzelo, napravilo je še zadnjo in največjo povodenj. O ti povodnji posnemamo iz časnikov sledeča poročila.

Nasip ob Donavi zrušen.

V četrtek se je ob 8 zvečer opazilo na nasipu 7 km od Apatina v smeri toka poseben majhen izvir vode. Zato se je okrog njega zgradil nasip, da bi se voda v novem bazenu izenačila z gladino v sami Donavi. Ob 9. pa se je na tem mestu pojavila kalna voda kot znak, da preti nasipu velika nevarnost. Inženirji so takoj pripravili velike vreče peska in betona ter so začeli luknjo za luknjo mašiti. Že je izgledalo, da mo mogoče nasip rešiti pred porušenjem, kar se je nenadoma ob 3. zjutraj nasip na 50 m daleč z velikanskim hruščem in truščem porušil in čezenj je začela dreti voda, kakor pri kakem sopotu in se začela valiti v bačko ravnino. Slika je bila strašna. V prav kratkem času je bilo veliko ozemlje, skupaj 19.000 juter pod vodo. Poplava je grozila bližnjim krajem. Radi tega so ustavili promet Bogojevo-Sonta. Vsled tega razliva je upadla Donava za 25 cm. V poplavljenih krajih je bilo zadnji dve noči veliko deževje, kar je zelo oteževalo utrjevanje nasipov.

Poročilo iz Osijeka.

Pri nasipu Resfala se je porušil nasip. Inženirji in delavci so takoj začeli vodo graditi, kar se jim je posrečilo in so prodrti luknjo zasuli. Ker se je podrli nasip pri Apatinu, se je vodni nivo znižal za pol metra. Pri Bogojevu so razstrelili prvi stalni nasip na daljavo 600 m. V nasip so navrtali 12 lukenj in vanje nasuli 220 kg smodnika. Z razstreljevanjem nasipa hočejo izenačiti vodni nivo v bazenu, v ka-

terega je voda včeraj vdrla, ko se je porušil nasip pri Apatinu. Če se ne bi to napravilo, bi voda v nekaterih mestih, zlasti na tistih, ki so nasproti porušenemu nasipu, začela rušiti drugi nasip, vsled česar bi ozemlju grozila nova nevarnost.

Belgrad.

Deli belgrajskega mesta, ki leže ob Savi, so bili pod vodo. Ljudje so se vozili s čolni do svojih stanovanj. Promet na rekah je bil zelo otežkočen.

Sava poplavlja Sisek.

Iz Siska so poročali: Sava je porušila nasip in voda se je razlila po mestu. Poplava je tolikšna, kakršna niti ni bila pred sto leti, ko je bila zadnja velika poplava. Preko noči je tudi Kulpa zelo narastla. Ker se je nasip porušil in se je razlilo veliko vode, se je vodna gladina zelo znižala. Sedaj Sava ne teče več po stari strugi, ampak precej na desno mimo Siska.

Koliko je škode.

Tudi po drugih delih države so bile povodnji. Zato ni lahko oceniti škode. Sodijo pa, da je skupna škoda vsled letošnjih poplav okroglo dve milijardi dinarjev. Kralj sam si je ogledal razne poplavljenе kraje in tolažil obupane prebivalce. Tudi razni ministri so se podali na kraje nesreče in obljubili vladno podporo. Dobrodelná društva so osnovala nabiranje prostovoljnih prispevkov za pomoč oškodovanim.

V dveh urah iz drevesa papir.

Da se natančno prepriča, v kolikem času je mogoče izdelati iz drevesa papir, je neka papirnica v Nemčiji oni dan napravila poskus. Blizu papirnice so ob 7.35 pričeli podirati drevo. Nato so ga o-majili, razžagali itd., tako da je ob 9.34 bil papir že izgotovljen ter bil kolobar takoj odposlan v bližnjo tiskarno. Točno ob deseti uri so dečki že po mestu raznašali časopis, katerega papir je pred 2 in pol ure še rasel.

MIHEC: Od solca in straha se potim, se vedno tresem in bojim.
JAKEC: Jaz pa pogumno tu stojim; če v dežju ne, se v luknji ohladim.

Plačaj!

Razprodajalec časopisov Nikolaj Lanzi iz Avezzana si je prilastil pokrivem večjo svoto denarja od razprodaje raznih listov, katerim bi bil moral izkupiček izročiti. Za ta prestop je dobil 14 mesecev zapora in 700 lir globe.

Za italijansko šolo v Beljaku.

Društvo «Dante Alighieri» hoče v Beljaku na Koroškem ustanoviti šolo za otroke ondotnih Italijanov. Avstrijska vlada je v to privolila; toda občina v Beljaku se upira.

«Hotel za pijance».

Ruska vlada je tudi začela pregajati pijančevanje. Kogar zasačijo pijanega, vlečejo ga v posebno hišo, ki se zove «Hotel za pijance»; tam ga v sveži vodi okopljejo, mu osnažijo obleko ter ga denejo spat v čedno posteljo. Kadar se zbudi, mora vse to pošteno plačati, če ne, ostane v «hotelu», dokler ni ves račun poravnal. Kdor nima sam, plačati morajo zanj sorodniki ali gospodarji. Če ga potem zasačijo drugič, mora plačati še globo ali iti v zapor za 15–30 dni. Nepopoljšljivi pijanci se internirajo v posebnem zdravilišču, kjer morajo piti mleko.

KJE SE KUPI «MALI LIST» V TRSTU.
V šentjakobskem okraju prodajajo «Mali list»:

Roncelj, via S. Marco 26.
Bello, via Bernini 1.
Segolin, via Industria 16.
Votolina, via Molin a vento 18.
Cecchini, via dell' Istria 52.
Pečnik, piazza Pestalozzi 2.
Buffa, via del Rivo.
Morpurgo, Campo S. Giacomo 19.

Pri Sv. Ivanu:

Prosen, Sv. Ivan.
Železnik, Largo Boschetto 556.
Bizjak, via S. Cillino.
Podboj, Boschetto.
Godina, Vrdela.

Dva neumna sta si jih povedala.

V nekem malem ruskem mestecu se je zgodil pred kratkim smešen dogodek, ki le slučajno ni imel žalostnih posledic. Poginil je psiček neke stare gospe. Žalostna starka je sklenila pokopati svojega ljubljence, položila mrtvega psa v zaboj in ga peljala ven iz mesta z enokolnico, da bi ga pokopala. Zunaj jo je srečal komunistični mladinec, član Zveze brezbožnikov in je začel briti šale, češ, da je greh za tako pobožno gospo pokopati psa brez župnika in zvonenja. Starka se je razjezila in odgovorila, da je bil njen pes — komunist, zahteval je v oporoki, da ga pokopljejo brez cerkvenih obredov. Brezbožnik je takoj naznanil to žalitev politični oblasti. Starko so zaprli in izročili sodnji. Vendar so imeli sodniki usmiljenje in so jo oprostili ker je bila izzvana.

Utrujenost

Postavili smo slovensko besedo za tujko «defetizem», katera je dandanes v časnikarski rabi in zadnje čase na mnogih ustnah ali bolje v mnogih peresih.

Kaj je ta utrujenost.

Kdor hitro teče ali se pri delu prenapenja ali se bojuje in ruje z nasprotnikom, čuti kasneje upehanost in potrebo oddiha, počitka. V javnem življenju narodov se tudi opaža nekaj podobnega. Ob izbruhu vojne je bilo n. pr. po mnogih krajih zlasti med vladajočimi oblastmi naznansko navdušenje za boj. Zlagali so pesmi, zbirali zlato, celo v znanstvenih spisih povečevali vojno. Ko pa vojne le ni bilo konec, jelo je navdušenje pojemati in nastopile so skrbi, kaj bo. Pesmi in slavnostni govori so potihnili, ljudje so se začeli spogledovati nekam skrivnostno in pomenljivo. Začela se je splošna trudnost, naveličanost. Ti reči so rekli defetizem. Po vseh državah je bil in je posili naredil konec vojne.

Novo navdušenje.

Med tem ko so ljudje kazali vedno bolj očitno, da so vojne do grla siti, začelo je narode objemati novo upanje. Wilsonov evangelij o samodločbi je zopet prižgal plamenico navdušenja in plamen je zaplapolal visoko. Njegov blešč je premamil celo razborite in skušene ljudi, da so se prepuščali razbrzdanim nadam na lepše življenje malih narodov, katerim bo Amerika prinesla na krožniku moč in prostost.

Tudi v ti reči je za navdušenjem prišla trudnost in razočaranje. Ljubljanski mestni svet je bil že sklenil imenovati Dunajsko cesto po Wilsonu. Pokojni župan Tavčar pa je modro počakal z izvršitvijo tistega sklepa. Čas je dal prav županu in cesta je ostala stara častljiva Dunajska cesta. Menda je še do danes. Wilson je že malodane pozabljen v Evropi.

Komunizem.

Delavski sloji, ki so svoje čase spoznavali socializem, so h koncu vojne postali vedno bolj radikalni, ostri in bojevit v svojem naziranju. Na Ruskem je ta bojevitost manjšina prevladala v socialistični stranki. Ime «boljševiki» je postalo slavno. Ko so liberalci zrušili carsko vladno, so boljševiki niso zadovoljili, ampak so v kretkem zrušili še liberalno republiko. Osnovali so komunistično republiko sovjetov.

Podobno kakor v Rusiji so judovski agitatorji zavzeli moč tudi na Ogrskem, toda le za malo časa. V Nemčiji, v Italiji v Jugoslaviji se komunistična revolucija sploh ni mogla razviti tako daleč, da bi prišla do državne moči. Pa kljub temu je narode tresla močna mrzlica navdušenja. Vse je hotelo biti «komunist». Vsaka nezadovoljnost, vsaka želja po izboljšanju je bila «komunizem». V ljudeh je bilo trdno prepričanje, da bo s komunizmom in diktaturo proletariata konec

vsega zla na svetu; zaključena bo doba, ki se je začela z Adamom, in zemeljski raj se bo spet odprl. Gorje tistemu, ki bi se drznil kaj ugovarjati in razdirati prelepi sen prihodnosti.

Tudi za tistim vsesplošnim komunizmom je prišlo razočaranje. Ni prinesel, kar je obetal, ni se uresničil niti na Ruskem ne, kjer so boljševiki postali neomejeni gospodarji.

Nacionalizem.

Tudi nacionalizem, kakor se kaže po Evropi, je neke vrste duševna mrzlica bolezen, ki izčrpa duševne sile in zapusti občutek praznote, utrujenosti. Izobraženci prej ali slej pridejo do spoznanja, da je narodni bog majhen in smešer malik, pa si iščejo novih idej in siršega obzorja ali pa utonejo v blatu materializma. Preprosto ljudstvo pa s svojim zdravim čutom še prej pride na to, da je nacionalizem napet mehur, ki se mora razpočiti prej ali slej.

Kako je pri nas.

Neka naveličanost in trudnost se opaža povsod po Evropi. Ideje, porojene pred poldrugim stoletjem v veliki fran-

coski revoluciji, so po desetletjih navdušenja pokazale svojo pomanjkljivost. Vsa zgradba revolucionarnega liberalizma se nevarno maha in leze vsaksebi. Za izrzič napredka je prišla trudnost.

Tudi v našem narodu in v naši deželi se opaža neka splošna naveličanost. Socializem, komunizem, liberalizem, nacionalizem — vse je skrahiralo. Duša naroda je pregloboka, da ne bi občutila kako so vse teorije malenkostne in prazne. Narod si želi veliko več; želi si idealov, ki ga morejo prevzeti do globin njegovega bitja in ga dvigati nad vse to smešno in malenkostno zemeljsko vrvenje. Ni mu za teorije, ki se danes označujejo in jutri zametajo, hoče se mu stalnosti, jasnosti, gotovosti.

Ta utrujenost, ki se opaža po deželi, ni zlo, ni v škodo. Narod je prebolel že hude bolezni in bo prebolel tudi moderne «izme». V globinah njegove duševnosti se giblje mlada in sveža sila, ki bo vedno močnejše vrela na dan. Sledovi utrujenosti bodo izginili in prišla bo pomlad vselega in čilega delovanja. Vprašanje ostane le, ali bo inteligenca umevala klic nove dobe.

Kako je s politiko

FRANCIJA.

Vsa Francija je trajno razburjena, ker vrednost papirnatega franka kar naprej pada. Francozi so bili pred leti zelo ponosni na svoj kredit. Frank je veljal kot posebno trden denar in so se ga celo v drugih državah posluževali kot merila denarne vrednosti. Toda sam v sebi ni bil frank več zdrav in že pred enim letom je bolezen očitno izbruhnila. Dognalo se je, da je banka brez vrednosti državne zboru tiskala par milijard več kakor je izkazovala. Tisto reč to takrat za silo pomašili s poznejšim parlamentarnim sklepom. Toda stroj za tiskanje bankovcev se je vrtil naprej in nobena vlada ga ni znala ustaviti.

Vzroki padanja.

Bankovci so neke vrste državno dolžno pismo. Če vlada z državnimi dohodki in stroški tako gospodari, da se ob letu pokazuje dobiček ali pa vsaj ravnotežje, tedaj ima zadostna sredstva in ne rabi posojila. Če se pa pri letnem obračunu pokazuje izguba, primankljaj, tedaj mora vlada delati nove dolgove. To se zgodi na trojen način. En način je isti kot pri gospodu, ki si da hlače narediti, potlej se pa krojaču skriva in s plačilom zateguje. Vlade napravljajo ceste, železnice, mostove, bojne ladje, topove in drugo, podjetnika, ki je delal, pa puste čakati, češ nikar se ne boj, pri državi je najbolj varno, samo potrpeti moraš. Drugi način je ta, da finančni minister vzame pri banki posojilo, da plača državne stroške. Kot zadolžnico pusti banki «zakladne liste», ali pa razpiše veliko državno posojilo na «obveznice» (obligacije). Tretji način za-

dolževanja pa je v tem, da vlada kar nove bankovce natisne, ko jih starih zmanjka.

Francoske vlade so močno izurjene v delanju dolgov. Na vse tri načine so zakopane v dolgove. Vsako leto je primanjkljaj in dolg mora rasti. Vsak dolg pa vpije po vračilu. To vpitje začelo je tudi lahkomišelnim Francozom slednjič sive lase delati: Če pojde tako naprej, bo država falirala, kakor falira trgovec ali kmet, ki se je prezadolžil.

Dvojno mišljenje.

Med višjimi glavami v Franciji je mnenje o falimentu razdeljeno. Eni pravijo: Gorje Franciji, če bo njeno državno gospodarstvo faliralo. Ves svet gleda nanjo. Povsod je francoski denar veljal kot trden in zanesljiv; tujci imajo milijone naložene v frankih ali po francoskih bankah. Če postane frank ničla, bodo vse zgubili in svoj živ dan ne bodo marali več imeti opravka s Francozi. Če bodo pa Francozi zaničevani in osamljeni, bodo tudi obubožali in zgubili bodo svoj politični ugled in veljavo v zboru držav.

Druga stran pa tako govori: Franka ne moremo več rešiti; bolan je in se bo iztegnil. Zato je bolje, da mu prikrajšamo smrtni boj. Država je tako zadolžena, da se ne bo nikoli več izmazala. Zato treba napovedati bankrot. S tem bodo vsi dolgovni naenkrat izbrisani. Stare franke in zadolžnice vseh vrst bomo vrgli v peč, potlej bomo pa naredili nov denar, ki bo zdrav in krepak in z njim bo prišlo spet blagostanje v deželo; z blagostanjem pa bo prišla tudi veljava in politična moč.

Kdo bo zmagal.

Vse kaže, da bodo zmagali tisti, ki govorijo za faliment. To ne bo prvi vzgled državnega bankrota. Avstrija n. pr. je po napoleonskih vojnah napovedala bankrot leta 1811. Vendar je že l. 1813. spet imela vojno, l. 1815. pa je bila vodilna država v Evropi. Podoben je zgled same Francije. Francoski kralji 18. stoletja so kopili dolg na dolg. Prišla je revolucija l. 1789. in velika zmeda v vsem državnem gospodarstvu. Ko je pa Napoleon vzel vajo v roki, je brž spravil voz na cesto. Po svetovni vojni je tudi Nemčija uničila svojo «marko»: za milijardo mark si dobil vrč piva. Te marke so pometali v smeti in vpeljali novo «rentno marko». Tudi nakdanji ruski rubelj je propadel in danes velja zlati «červonec». Propadla je poljska marka in za njo so prišli «zloti». Za dunajsko krono so prišli «šilingi».

Zadnji padec vlade.

Briand si je dolgo prizadeval sestaviti vlado, ki bi krepko vzela v roke ozdravljenje franka. V svojo zadnjo vlado je sprejel zopet znanega Caillaux-a (Kajo), v katerega so upali vsi, ki so želeli rešiti frank in čast države. Caillaux se je lotil dela. Odstavil je guvernerja državne banke, kateri je pripravljala bankrot, namesto da bi pomagal utrjevati valuto. Potem je Caillaux sklical na posvetovanje strokovnjake v takih rečeh, da bi naredili načrt za ozdravljenje. Na podlagi njihovih nasvetov je slednjič stopil pred državni zbor in povedal v bistvu to: Gospodje poslanci, vas je preveč in tukaj od samega klepetanja ne pridemo do jasnih in določenih sklepov. Če vladi zaupate, glasujte za to, da se ji da polna moč do novembra. Ta polna moč naj obsega pravico, najeti posojilo na tujem, naložiti nove davke in če bo sila, porabiti tudi zlato, katero leži v kletah državne banke. Polna moč je potrebna, da ne bo vlada prisiljena pred časom izdajati svojih načrtov in se noč in dan otepati poslančevskih muh.

Ta predlog za polno moč je zbornica zavrgla. Zanj je glasovalo 245 poslancev, proti njemu pa 288. Briandova vlada je nato še isti dan v celoti odstopila.

Kriza parlamenta.

Izkazalo se je vnovič, da liberalni parlamentarizem ni več zmožen vršiti svoje naloge. V času, ko je država v največji stiski, mislijo voditelji vsak na svojo stranko in osebo, nekateri pa delajo kar naravnost za svoj žep. Briand, ki je že nešteto krat sestavljal vlado, se je sedaj izrazil, da ga ne veseli več to delo. Njegov naslednik je Herriot. Pa tudi on s to zbornico ne bo dolgo oral. Priti bodo morale nove volitve. Za volitve pa je potrebno, kakor trde nekateri, spremeniti dozdajni volilni red. Nastane veliko vprašanje, ali bodo vpeljali modern volilni red, po katerem se bo glas ljudstva bolj natančno kakor doslej slislal iz krika in hrupa bankirskih mešetarjev. Če se to ne zgodi, bo položaj države vedno bolj obupen, dokler ne vstane zopet kak Napoleon.

PODLISTEK

Starine iz Osapske doline

Svoje kratke počitnice sem porabil, da sem obiskal nekatere znamenitejše moše Osapske doline in sem skušal najti stare priče iz domače zgodovine; nekaj listin sem našel v arhivih, nekaj so mi poročali starejši možje. Kar sem ugotovil, sem zapisal, da se otme pozabi.

I. O CERKVI SV. KLEMENA.

O tej cerkvi ni danes ne duha ne sluha; mlajši rod vobče ne zna, da so imeli v župniji nekoč cerkev sv. Klemen, le ustno izročilo govori še o njej. Ne mladi ne stari pa ne poznajo imenitnosti cerkve sv. Klemen za našo narodno zgodovino.

Kje je stala cerkev sv. Klemen? Če greš po poti iz Trsta čez Zavlje proti Plavjam, zapaziš, da se par minut od Oreha odcepi pot proti Milam (Muggia). Takoj v začetku odcepa vidiš most, ki mu pravijo **most sv. Klemen**. Na desno od mosta, če greš proti Milam, vidiš velik topol, 50 metrov od mosta. Tam na tistem mestu je stala cerkva sv. Klemen, kakor mi je pokazal g. Ivan Hrovatin, domače Miško, iz Beliglava v Plavjah šte. 151. in kakor sem dognal iz farnih knjig v Ospu.

Kdaj so zgradili cerkev sv. Klemen?

To se natanko ne da dognati. Zgodovina pa nam poroča naslednje: Sv. Klemen je bil četrti papež, kajti sv. Peter je umrl leta 67. po Kristusovem rojstvu. Lin je bil papež od 67. do 76., Anaklet od 76. do 88, in Klemen od leta 88. do 97. Cesar Trajan, ki je preganjal kristjane, je pregnal Klemen do Črnega morja (v Rusiji). Tam so svetega papeža s sidrom na vratu v

morje potopili. Nad njegovim grobom so pozneje kristjani postavili cerkvico. Ko je sv. Ciril, slovanski blagovestnik, rojen leta 827., oznanjal evangelij ob Črnem morju, je rešil ostanke sv. Klemen. Leta 863. sta sv. Ciril in Metod prenesla truplo sv. Klemen na Moravsko in pozneje v Rim, kjer so zgradili cerkev, v kateri so shranili ostanke sv. Klemen in v kateri so kasneje pokopali tudi sv. Cirila. Še dandanes stoji v Rimu častitljiva cerkev sv. Klemen, ki mora biti cilj vsakega slovanskega romarja, ki gre na božjo pot v večno mesto. Takoj po tem dogodku so Slovani radi gradili cerkve v čast sv. Klemen in med temi so postavili tudi pod milskimi hribi ob mostu cerkvico v čast velikemu mučeniku Klemenu, ki je Slovanom zelo mil svetnik, zlasti odkar sta naša blagovestnika nosila njegove ostanke.

Kaj znamo o cerkvi sv. Klemen?

Med ostanki starih osapskih urbarjev

in knjig sem našel še nekaj podatkov, ki se tičejo cerkve sv. Klemen. Gotovo je, da je bilo okrog cerkve pokopališče. Dne 2. avgusta 1619. je umrl neki Ivan Dugan v Kortinah in pokopali so ga na grobišču sv. Klemen. 22. avgusta 1619. so na istem pokopališču pokopali Nikolaja Bertok-a, 14. aprila 1620. nekega Jurija Kordo. 14. oktobra 1622. so pokopali Marino, hčer Šterana Dugan-a iz Pristave. 11. aprila 1627. so istotam pokopali Ivana Bertok-a iz Kortin. 6. julija 1627. Jerolima Kordo iz Plavij. 20. novembra 1641. se je vršil pogreb s sveto mašo pri sv. Klemenu. Pokopali so Katarino Sudič iz Kortin. 29. avgusta 1651. je pokopal tam župnik Gregor Mikol neko Jedrt Magajna. Zadnji opis pokopa pri sv. Klemenu sem zasledil 23. marca 1670. Nekega Ivana Piciga iz Pasje vasi (v mrliški knjigi je pisano «ex parochia Pasja vas»), so našli umorjenega v bližini sv. Klemen in so ga tam pokopali.

Deseti brat na Notranjskem

Korajznu sm pršu do grence, d' bom šeu skuzi, pa j' blu tulku vahtarja in grenčajagrou, d' sm se mougu kr na peti zasukat in naredit po nemško kirtajh, če ne pa u keho. Z Bugam Šmarna gora in moje zaobluba doker ne dobim legiti-macjo in kontrofe! U Studenem je glih k maši zgonilu; kukar star peuc sem šeu kr na kor d' bom če bo treba tud' an ma-

lu zabasirou. Alf, glej ga uraga! Peuke so se »špetirale za note kukar uotroci za žingelčke žangelčke«. Med mašo so pa neki fantalini travo sušili in anu taku grdo pesem čukali, d' se m' je kr grauželi. Reučki ne vejo kaj je Buh o nedeli zapisou. Tam na novi cesti pod Zagonom so uodprli ano novo uostarijo, k' se notr po noč in po dneu ceha. Suštarji godejo na meh, ta ponočne farfale, pa plešejo de je greh. Furmani, jeplenčerji uoglarji, kse-li, ladendarji, cagani, barantaci in še use sorte družega fulka ima tam notr svoje ibnge. An star možak pa m' je takule reku: »Tu nuotr se prosi de b' Buh poslou še več črvov, toče in použeu, de bodo use fižou in drugo frugo zlizal, pol bodo ja kontent«. U Postojni sem ga spiu an fir-kelc, pa sm se mouga taku nasmejet, de me je pod rebrami bolo. Jože z Rauberko-mande je godu in pojeu ano staro cer-kveno pesem, an debeu gasput je pa skoču de je ta pesem žaliva! — Jože se je pa prekrižu in reku: »Gorje stukrat človeku, če šprah ne zastopi!»

Kaj nam z dežele pišejo

ZGONIK.

V zadnjem času ni nič glasu od nas, ka-kor bi se nam godilo prav prijetno in bi bilo pri nas vse v redu. Nekateri pri nas marajo, da se vlačijo v javnost vaške zadeve, ali če trpi to ali ono ško-do cela vas, morda tudi posameznik, radi nekaterikov, to je treba vse tiho potrpe-ti, kajne? Čudimo se le, da mnogi, ki so ravnotako prizadeti, kakor mi, bodo tu-di temu nasprotni, a to so možje, za ko-zarček vina kupljeni in prodani in nanje preveč vpliva sladka beseda. Zavejmo se že enkrat, kje nas čelvelj žuži — in po-stavimo se v bran povzročiteljem krivice, če treba tudi v javnosti, sicer postanemo po lastni krivdi njihovi bedni sužaji! — Pred kratkim je dal novi gosp. poštešt ukaz, naj se poti v hribe popravi. Odo-bravamo! A tega pa ne odobravamo, da so nekateri svoje dele poti prav po otroč-je popravili. To nam je v škodo in vzbuj-a tudi med drugimi nepokorščino, češ ako oni, ki imajo vole in voz, ne popravi-ljajo točno in pravilno mari bomo mi, ki tega nimamo? Mi smo odločno proti temu! Dognano je, da je najslabše po-pravljen delež prejšnjega župana v re-bri proti Zarovicam, kjer živina pada in tudi ljudje niso preveč varni tod hoditi, ker je ni popravil cela tri leta, če ne še več, tudi v času svojega županovanja ne, kar je zelo graje vredno.

Še nekaj zanimivega. Naša vas po-staja od dne do dne bolj mestna. V tednu in nedelji, po noči in po dnevi, v poznih oziroma zgodnjih urah proti na-slednjemu dnevu te vzbudi iz najboljšeg-a sna trobenta in ropot avtomobila. Pra-vijo, da prihajajo s temi vozili sami bo-gati južni lordi snubit »nobel« dekleta, ki mislijo, da je na Krasu pust večkrat v letu in si nataknejo klobuk. Naj bodo ti snubci milijonarji ali še več, mi hočemo

po noči imeti mir! Pametno naše dekle-pa ne bo noči odpiralo tujcem. Želimo pa skorajšnje poroke, da bomo imeli še eno važno skrb manj: da se nam mladina še bolj ne pokvari, posebno po nedeljskem vzgledu teh nepoznancev.

Več vaščanov.

LOKEV.

Tako redko se oglašamo Lokavci v »Malem listu«. Pa je vendar naša vas ve-lika in znana od starine. Bavimo se naj-več z živinorejo in mlekarstvom. Mleko nosimo v Trst. Drugega zaslužka ni, zato gram po svetu, kamor kdo more. Se-daj se jih odpravlja mnogo v Argentino. Pretekli mesec so neznani zlikovci obi-skali gostilno K. Placar. Šli so po vrhu, s sovro od voza so izruvali križ iz okna v kleti ter vdrli noter. Pobrli so dva pr-šuta, »zajca« od prašiča, velik lonec, na-sti, okoli 25 l terana in okroglo 130 ltr. Lastnica je dogodek naznanila orožni-kom. Ti so osumili dva dečka in ja takoj peljali v kasarno. Eden od teh je tak, da bi ugnil biti v tatinski družbi, drugi: pa je znan kot pošten dečko, ki se ni čisto še nič slabega o njem. Treba torej reč-vati.

Lokavec.

Iz VREMSKE DOLINE.

Že precej časa ni bilo večjega poročila iz naše doline, kljub temu, da se često pripeti marsikatera tako zabeljena, da bi jo neredek Malolistar s tekom pogoltnil. Tako je bilo n. pr. zadnjič s kipom Sv. Srca Jezusovega. Pa smo ga v veliko ve-selje in oddahnitev vseh spet našli in svečano vnovič postavili v oltar. S tem pa še ni zadeva popolnoma končana, am-pak je v rokah oblasti in povzroča po-fari še mnogo hrupa, kar je povečini pri-dobitev dolgih jezikov. Je kar prav; vreča se je enkrat razvezala, drugič pa z jezi-ki za plot!

Na Petrovo smo imeli v Britofu prire-

ditev ležeške, britošnje in škofeljske šole skupno. Pohvaliti moramo požrtvoval-nost in trud učitelja in učiteljic, obžalo-vati pa nezanimanje staršev, kajti ude-ležba je bila jako, jako pičila. Izvajanje je bilo skoro dobro, le petje bi bilo lahko boljše. Igrica škofeljske šole pa je bila naravnost slaba. Saj to ni bilo nobeno prednašanje, »petje« smo rekali temu, ko smo se mi hodili v šolo. Pa smo tudi že takrat vedeli, da se »l« koncem besed ka-kor so: šel, pel, metal, nosil, ne izgovar-jajo tako ostro, temveč kot nekaj zvočni »v«. Igrala je le grofičina služkinja, ostali so pa le »peli«, brez življenja. Iz-borne so bile pa točke: Siromak, ital. de-klamacija učenke ležeške šole, ital. dvo-govor učenk škofeljske šole in Pastir.

Britošnja šola je koncem šolskega leta priredila razstavo risarskih in ročnih del. Na kaj takega pri nas nismo vajeni in radi tega je bil tudi obisk slab. Želimo pa, da se kljub temu i v bodoče priredi kaj enakega, kajti misel na razstavo u-čence podžiga k skrbnejšemu delu. Zlasti so se odlikovala ženska ročna dela, le da smo pogrešali volnenih izdelkov, ki so za deželo tudi praktičnejši. Kot poseben ta-lent naj omenimo Cvetko Cerkvenik iz Gor. Vrem. Njene risbe kažejo izredno spretnost in okus. Tudi njena ročna dela so med najboljšimi. Naj ne zanemari da-nega ji daru!

H koncu pa: starši, čujte nad svojimi otroci! In ravno z zanimanjem za njih šolski uspehi boste najlažje spoznali njih zmognosti in napake.

Iz REŠKE ŠKOPIJE.

Dosedanji upravitelj škofije opat mons. g. Izidor Sain je imenovan za škofa. Po-svečen bo avgusta meseca v Reki.

Koncem julija bi morala biti birma na Premu, Knežaku in Zagorju, pa bo radi tega preložena za en mesec.

V Trnovo je prišel za dekana g. Janko Dolenc, dosedaj vikar v Podgrajah.

V Podgraje je imenovan g. Franc Ro-žič, dosedaj vikar v Zagorju. V Zagorje gre g. Rafael Morel, dosedaj župni upra-vitelj v Trnovem. V Trnovo je prišel za kaplana g. A. Clemente s Cresa (Nerezi-ne), ki pa zna samo par hrvatskih besed. (Op. ur.: Kaj bo pa delal?) Za tako majhno škofijo velikanske spremembe.

Sv. KRIŽ tržaški.

Na podlagi pisma sv. očeta papeža Pija XI. na kardinala Van Rossum od dne 2. aprila t. l. se more letos — ob 16. stolet-nici najdenja Sv. Križa — prejeti odpus-tek sv. leta v vseh cerkvah sv. Križa, a-ko se obišče v enem dnevu petkrat ena cerkev sv. Križa in se opravijo drugi prepisani pogoji.

Ker ni v bližini Trsta družih cerkva posvečenih sv. Križu, zato podpisani župnik opozarja častite sobrate in ver-nike na ugodnost, ki jo morejo uživati, ako pridejo sem v Sv. Križ, da opravijo pobožnost svetega leta.

Najlepša prilika za tako pobožnost bo ob slovesni evharistični tridnevnic, ki jo opravimo tukaj v Sv. Križu od 6-8 av-gusta. Med to tridnevnic bo tu vse dni

izpostavljeno sveto Rešnje Telo, bomo i-meli med soboto in nedeljo polnočnico s skupnim sv. obhajilom in sklenemo po-božnost s slovesno evharistično procesi-jo v nedeljo 8. avgusta ob 4. pop. Zad-nji slovesni blagoslov na žive in mrtve na polje in morje bo na pokopališču, od koder se vživa krasen razgled na ja-dransko morje.

Prejšnjo nedeljo 1 dan avgusta opravi-mo vsakoletno procesijo na hrib sv. Primoža, kjer bo ob 7. zjutraj sv. maša na razvalinah stare cerkve sv. Primoža.

A. Furlan.

Iz PODGORJA.

Ko sem se v nedeljo slučajno oglasil v Podgorju, so mi domačini povedali žalostno vest, da je v soboto proti večeru divjala tam huda nevihta. Strela je ubila dve ovci in zelo oplašila Korenovega Gabrijela, ki je ovce pasel. — Letina obeta še precej. Dosti denarja dobe ljudje tudi za jagode in maline — Podgorci in tudi Vodičani. V nedeljo so me vabili na domače opasilo v Prešnici. Če bom šel tje, vam bom že poročal, kako je bilo. Videl sem pa, da se tudi v Podgorju pri-pravljajo. Na 22. avgusta bodo prvič i-meli poleg navadne veselice tudi igro.

Raztrgan misale

v sicer snažni cerkvi je res nekaj grdega. Kaj tedaj? Popraviti in prevezati ga daj! Kje? V Kato-liški tiskarni v Gorici, Riva Piazzutta 18.

KDOR ŽELI KUPITI POSESTVO V JUGOSLAVIJI

se naj obrne na splošnoznano in največjo posredovalno pisarno v Sloveniji

„POSEST“ LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 24
Tvrška izdaja svoj list, v kato-rem oglašuje veliko število naj-ravnostnejših posestev. Naročni-na letno Din. 20.— polletno Din. 10. Na željo pošljemo eno številko brezplačno na ogled.

Zobozdravnik

dr. Sardoč D.

ordinira

v Trstu

via M. R. Imbriani 16, I.

(Prej via S. Giovanni)

od 9-12 in od 5-7.

Stab. Tip. Silvio Spazzal - Trieste.

Katapan iz leta 1716.

V tem katapanu, ki se nahaja v osap-skem župnišču, so popisane dolžnosti o-sapskega župnika tudi glede na cerkev sv. Klemen. Drugi in tretji petek v mar-cu se vršijo pri sv. Klemenu spovedi in se deli popolni odpustek. V nedeljo trp-ljenja je praznik posvečevanja cerkve sv. Klemen, procesija osapskih faranov in sv. maša. — Na dan Vstajenja popoi-dne je procesija k Sv. Klemenu, tam slo-vesna pridiga in pete večernice. Na dan Najdenja sv. križa je procesija k Sv. Kle-menu, maša, odpustki. Drugi hinkoštni praznik se obhaja z vso slovesnostjo pri Sv. Klemenu. Iz tega je razvidno, da je bila poleg farne cerkev sv. Klemen bolj čislana kakor vse druge cerkve v fari, v Ospu, Mačkovljah in Gabrovici. Na dan sv. Antona je bila maša pri Sv. Kleme-nu, ravnotako na dan sv. Ivana Krstni-ka, na 2. nedeljo v avgustu, 29. avgu-sta na dan obglavljenja sv. Janeza, 14.

septembra in 23. novembra.

Oltarji cerkve sv. Klemen.

Iz raznih listin sem posnel, da je ime-la cerkev sv. Klemen tri oltarje: glavni je bil posvečen sv. Klemenu, in na dan sv. Klemen, to je 23. novembra, se je darovala sv. maša na tem oltarju. Stran-ska oltarja sta bila posvečena v čast sv. Janezu Krstniku in sv. Duhu.

Iz nekega drugega spisa sem posnel, da je moral biti v cerkvi vsaj še en oltar, in sicer v čast presvete Trojici, kajti 26. ju-nija se je darovala maša na tem oltarju

Lastnik cerkve sv. Klemen.

V katapanu, ki ga je spisal leta 1768. osapski župnik Ivan Baruca, sem našel tole opombo v latinskem jeziku: Cerkev sv. Klemen je bila pod oblastjo vitezov sv. Ivana Jeruzalemskega. Leta 1757. je bil komandator vitez Herbert Mirelli Na-politanec in ta me je izvolil in potrdil za kaplana. Leta 1767. je prešla pravica patronata na prevzvišeno družino Far-

setti, beneške plemenitnike. — Joannes Baruzza.

Kdaj so cerkev podrli?

Nihče mi ni znal tega povedati, tudi zabeleženo ni nikjer. Danes ni o staro-davni cerkvi nobenega sledu. Iz ustnega izročila se pa da vendarle nekaj skle-pati. Leta 1757. je bila rojena neka Kata-rina Hrovatin na Plavijah. Imela je kot žena tri sinove. Iz tistega časa živi v starih možeh spomin na sledeči dogo-dek. Popišem ga tako, kakor mi ga je povedal že omenjeni Ivan Hrovatin, ki mu je bila Katarina stara mati v 6. ko-lenu. — »Iz Plavij so šli ljudje k maši k svetemu Klemenu. Farman je ravno pri-digoval. Pa so prišli sinovi Katarine iz Badihe v cerkev in so zvenketali s ko-vinastimi gumbi, ki so bili kot pokri-vačice prišli ob suknjo. To zvenketanje je motilo župnika, ki se je razhudil in rekel glasno: Fantje iz Badihe pridejo v cerkev in sklinčajo z »betoni« kot ek-

nji s Sinigaje». Katarina je nato glasno odgovorila: »Če sklinčajo, sklinčajo s svojimi«. Nato je duhovnik odvrnil: Ec-cola Padovana! (Opombe. Sinigalija je bila že v srednjem veku znamenito konj-sko tržišče. Naši duhovniki so se tedaj veliko šolali v Italiji, zlasti v Padovi. Padovana je neke pasme osel ali oslica). Ako vzamemo, da je bila tedaj žena Ka-tarina, ki je imela tri sine, najmanj 35 let stara, potem je stala cerkev še 1793. Ver-jetnejše pa je, da je bila cerkev porušena ob času cesarja Jožefa II., ki je dal mnogo cerkva podreti.

Kam so znesli ostanke iz cerkve, ne zna nihče. Gospod Josip Hrovatin iz Badihe pd. Popil mi je pokazal v steni hiše po-sestnika Andreja Hrovatina, pd. Hlaj, majhen kip sv. Petra, ki so ga prenesli iz cerkve sv. Klemen. Ustno izročilo pra-vi, da je bilo prvotno središče cele fare je pri sv. Petru, ampak pri sv. Klemenu.

Popotnik.

GOSPODARSTVO

Enoletna vinarska in sadjarska šola na srednji vinarski in sadjarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto 1926. - 1927. dne 1. oktobra t. l. Šola je v zvezi internat za gojence. Zavod ima namen, da izobražuje kmetijske sinove, ki ostanejo po končani šoli doma na kmetijskem gospodarstvu. Kolkovane, lastnoročno na celo polo pisane prošnje (kolek 20 Din.) za sprejem je poslati direktorji srednje vinarske in sadjarske šole v Mariboru do 15. septembra t. l. Prošnji se morajo priložiti: 1. krstni list; 2. domovnica; 3. odpustnica, odnosno zadnje šolsko spričevalo; 4. spričevalo o navedenosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole; 5. izjava staršev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja; 6. obvezna izjava staršev ali varuha, ki reflektirajo na državni ali kak drug stipendij iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa povrnejo zavodu sprejete zneske podpore iz javnih sredstev; prav tako, ako učenec samovoljno predčasno ostavi zavod; stipendist, ki nepovoljno napreduje, izgubi stipendijo. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter vsaj z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni, zdravi kmetijski sinovi, ki ostanejo po končani šoli doma. Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih učencev). O sprejemu v šolo odloča tudi uspeh sprejemnega izpita iz slovenščine (ali srbo-hrvaščine) in računstva, ki so ga oproščeni le absolventi najmanj drugega razreda meščanske ali kake srednje šole. Ob vstopu preišče mladeniče zdravnik zavoda. Oskrbnina znaša do preklica mesečno Din. 400.—. Plačuje se vnaprej v dveh enakih polletnih (izjemoma mesečnih) obrokih. Pridnim sinovom ubožnih posestnikov se po možnosti dovolijo popolnoma ali do polovice prosta drž. mesta v internatu. V tem slučaju je treba podpreti prošnjo z uradno potrjenim ubožnim spričevalom. Podrobnejša pojasnila daje direktorja srednje vinarske in sadjarske šole v Mariboru in so razvidna tudi iz tiskanega prospekta, katere tiskovina se pošlje zanimancem proti plačilu Din. 5.— v gotovini. O sprejemu se obvešča pismeno. Direktor **Andrej Žmavc**.

Cena živine je močno padla. V Italiji izkazujejo za vole najvišjo ceno 550, za krave 450, za teleta 750. Najnižja cena za vole je v izkazih 440, za krave 335, za teleta 600. Tudi pri nas se čuti silno znižanje cen, celo do 350 povprek. Čudno je to v času, ko raste draginja moke. Cena mesa v razprodaji na drobno se ni čisto nič znižala. Tako je ves udarec padel na kmeta.

Seno je letos porastlo v ceni, ker je vreme nagajalo pri sušilu. V Trstu je prišlo že do 70 lir. Če se lepo vreme obdrži, bo morda kaj bolje s pozno košnjo in otavo in se bo cena pogoja.

Cena pšenice v Italiji teče med 190—205 lir za stot.

Knjige in časopisi

Zakleti grad. Romantična igra v petih dejanjih. Spisal dr. Alojzij Remec. V Ljubljani 1926. Cena 12 lir. — Snov je romantična, dejanje silno bogato, skoraj preveč se zgodi v igri, okvir 16. stoletje, ko je razsajala po naših krajih grozna morilska kuga, kostum srednjeveški viteški grad na Vipavskem s svojim grofom in skolarom; slog skuša biti starinski, kot ga je uvedel pri nas Pregelj v Plebanus Joannes. Elementi dejanja se dajo razbrati v ljubezen grofa do grofice Katarine, ki čaka svojega soproga dolgi 16 let (motiv predice ob križu); ljubezen med sholarom in Marjetico; motiv stare pravde slovenskih kmetov — puntarjev; motiv maščevalca nad bivšimi svojimi trinogi v podobi Ahasverja Roka Križaja, ki se prepleta s motivom stare pravde;

motiv morilca, ki roma v Rim in dela pokoro za bratomor, kot star motiv viharikov; romantičen motiv spoznanja nezakonskega sina in motiv intrigantskega pisarja — Kretena, ki zunanje veže med seboj vse niti. Vse to bogato dejanje je dobro motivirano v celoto, ki doseže svoj višek v 4. dejanju. Prizorišča so za ljudske odre malo težavna, a se dajo poenostaviti. Kolorit dobe je prav dobro zadet, grozotnost tistih dni živo občutiš. Igra je tudi s kulturno-zgodovinskega stališča vrlo zanimiva, kar je stalo pisatelja nemalo truda, da se je vglobil v zgodovino tistih napol luteranskih časov. «Zakleti grad» je prav dobra romantična igra iz naše preteklosti in bo našla sigurno pot na naše podeželske odre, kot jo je že našla na Mariborsko gledališče, kjer so jo igrali s prav velikim uspehom 17. novembra 1925. — Knjiga se dobi v knjigarni J. Štoka, Trst, via Milano 37.

Naša pošta.

J. Gotič - Plače. Vsled pomote se Vam oni znesek ni odposlal. Na Vašo željo ga bomo tedaj pripisali k naroč. za 1. 1927. — «Pratiko» dobite prav gotovo.

Melihen Fr. - Ivan Berginc, Čezsoški Log. Vašo zadevo glede firme «Carnica» smo odstopili goriškemu tajništvu (via Mameli 5).

A. R. - Lokev, naroč. L. 10.— v redu prejeli.

Glede polža smo se obrnili na gospoda strokovnjaka. Čujemo, da je tudi po drugih krajih veliko xkode naredil polž. Ponekod je uničen ves pridelek fižola.

R. J. Zadlog. Obrnite se na domači župni urad, ki naj piše po krstni list v Salzburg.

Neimenovani, Huetel. Konzul je dolžan nuditi pomoč izseljencem svoje države. Te dolžnosti so seveda precej nedoločne, mnogo je odvisno od oseb in razmer. Kadar Vas uradno vprašajo za «narodnost», mislijo «državno pripadnost», zato imenujte državo, drugače Vas ne bodo razumeli. Za Avstrijca ne morete veljati, če niste rojen na tleh sedanje avstr. republike.

Po čem je lira?

Dne 21. julija si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 53.75 L.
za 100 č. kron — 91.— L.
za 100 fr. frankov 63.— L.
za 100 šilingov — 420.— L.
za 1 dolar — 30.30 L.
za 1 fant — 149.— L.

Objava

Podpisani **Sedmak Ivan** od Jerneja iz Koritence 51, občina Knežak izjavljam, da ne priznavam nikakih dolgov svoje soproge **Sedmak Antonije** rojene Rebec iz Radohovevasi št. 27.

SEDMAK IVAN.

MALI OGLASI

Cena «Malih oglasov»: navaden tisk 30 stotink beseda; mastno 40 stotink beseda; vse z VELIKIMI ČRKAMI 50 stot. beseda.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrška Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

GLYKOL. Jako učinkovito sredstvo posebno v poletnem času in v vročini. Kdor se čuti šibek na živcih in trpi glavobol, naj uporablja edino le «Glykol», ki ozdravi v najkrajšem času. Cena steklenici L. 7.—. Za celo zdravljenje zadostuje 8 steklenic. Dobiva se le v lekarni Castellanovich, Trst, (San Giacomo - Sv. Jakob) Via Giuliani 42 (vzporedno z ulico via dell' Istria).

PRSI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhijalnim afekcijam. Steklenica za odrasle L. 7.50, za otroke L. 5.—. Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Trst (San Giacomo - Sv. Jakob), Via Giuliani 42.

MLAD IZURJEN KOVAČ išče mesta kot pomočnik, ali pa vzame, za izvrševanje te obrti, na svojo roko v najem stanovanje s kovačnico. (Ima vse potrebno orodje). Naslov pri upravi.

Zobozdravnik

Dr. LOJZ KRAIGHER

specialist za zobe in usta sprejema

v Gorici na Travniku št. 20

in v Ajdovščini nasproti posojilnici

ETERNIT

je najboljši za kritje streh
A. JANACH & C.

ZALOGA: Trieste - Trst (12)
Via Milano št. 12 (pri veliki pošti)
V zalogi ima tudi cevi za vodovode in stranišča.

JAMSTVO ZA VEČ LET. Tel. 22-42.

Knjigarna in papirnica

J. ŠTOKA - TRST

Via Milano 37

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi, župnim, občinskim in šolskim uradom, pisarnam, obrtnikom, trgovcem in zasebnikom.

Lastna knjigeveznica.

Zalozba Vedeža Kleinmayerjeve ital.-slov. slovnice, slov.-italijanskega in ital.-slovenskega slovarja. — Ima v zalogi vse najnoveše slov. knjige.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Dr. G. Laurinsich

TRST - Via delle Sette Fontane 6 - TRST

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. Slovincem z dežele poseben popust za potne stroške.

Govori se slovensko.

Delo zajamčeno.

Cene ljudske.

Odprto od 9-13 in od 15-19.

Največja zaloga pohištva

na Goriškem - GORICA, Via Carducci (Gospiska ul.) 14
Ustanovljena leta 1897.

Na izbiro 50 celotnih oprem

bodisi za spalnice

bodisi za obednice

od prav preprostih do najbolj razkošnih

Cene zmerne!

Delo trdno!

Pohištvo lastnega izdelka, izvršeno od prvovrstnih delavcev vsake stroke

ANTON BREŠČAK

VIA CARDUCCI (GOSPOSKA UL.) 14

čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.

z veliko premijo, diplomo in zlato svetinjo

Trst **via Caprin 5 pri Sv. Jakobu** Trst

Ni vseeno,

KJE

kupujete obutev.

Ako hočete biti

prvovrstno po-

streženi, kupuj-

te le pri

FORCESSINU!

